Nomenklatuuri põhimõtted

Toodud näidetest on ilmne, et orgaaniliste ainete nimetamisel on suur tähtsus reeglitel, millest lähtudes nimetus antakse. Tänapäeval kasutusel olev reeglite kogu on rahvusvahelise kokkuleppe tulemus ning seda nimetatakse **nomenklatuuriks**. Ühendi nimetamisel lähtutakse selle struktuurist ning peab olema tagatud, et nimetuse järgi saame koostada õige struktuurivalemi.

Lisaks nomenklatuuri reeglite järgi moodustatud nimetustele on igapäevaelus kasutusel ka ajaloost pärinevad nimetused. Need on ainete **triviaalnimetused**, mis ei ole seotud molekuli struktuuriga ning mida peab lihtsalt meelde jätma.

Ühendi nimetamiseks nomenklatuuri reeglite järgi määratakse molekuli tüviühend, tehakse kindlaks sellele liidetud asendusrühmad ja määratakse asendusrühmade asukoht. Kuivõrd orgaanilisi aineid iseloomustab süsinikahela olemasolu, kehtivad alkaanide nimetamiseks loodud reeglid üldiselt ning on aluseks kõikide orgaaniliste ainete nimetamisel.

Alkaani nimetamiseks määrame molekuli kõige pikema mittehargnenud süsinikahela, mis on selle molekuli tüviühendiks ning mille nimetus määrab alkaani nimetuse. Ülejäänud molekuli osad on asendusrühmad ja need loetletakse tüviühendi nimetuse ees koos kohanumbritega, mis kirjeldavad asendusrühma asukohta tüviühendi süsinikahelas.

Õppematerjalid on valminud Eesti Teadusagentuuri programm TeaMe raames ning rahastatud Euroopa Sotsiaalfondist. TeaMe on teadust ja tehnoloogiat populariseeriv programm, mille üheks eesmärgiks on uute loodus-, täppis- ja tehnikateaduste valdkonna õppematerjalide väljatöötamine üldhariduskoolile. Lisainfo: www.etag.ee/teame

Eesti Teadusagentuur Estonian Research Council
TeaMe
Euroopa Liit Euroopa Sotsiaalfond
Eesti tuleviku heaks
CC BY SA